

PÄÄSUKE - LIIGIKIRJELDUS

SUITSUPÄÄSUKE *Hirundo rustica*

KUIDAS ÄRA TUNDA?

pikkus	17 – 19cm
sulestik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pruunikasoranž laup ja kurgualune ▪ Valge kõhualune ▪ Tume, sinaka varjundiga selg
tiivad	pikad
saba	Pikk, sügavalt harkis
nokk	Pisike
Muu	Peamiselt lennus-püüab graatsiliselt putukaid

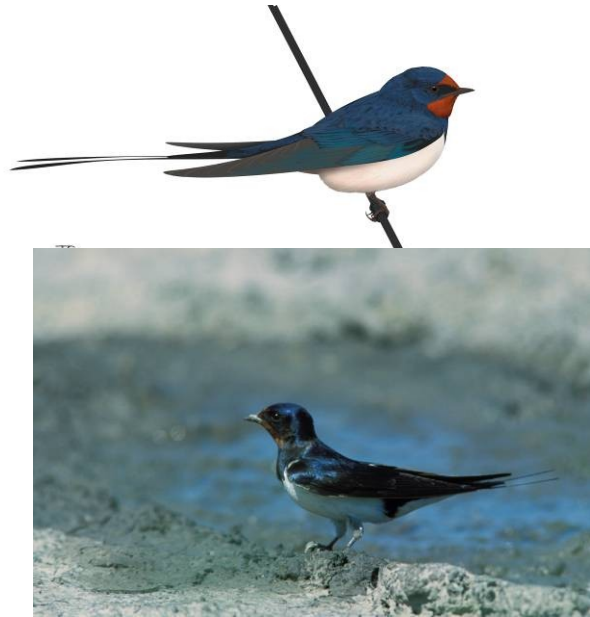

Photo by Marcin Karetta

Illustration by: Tomasz Cofta

ELUPAIK-KUST LEIDA?

Suitsupääsukese algsed elupaigad on kaljude orvade ja õõnsuste äärealad, kuhu kinnitati pesa. Tänapäeval ehitavad pääsukesed pesa peamiselt inimeste loodud ehitiste juurde: taluhooned, sillad jne.

POPULATSIOON

Euroopa populatsiooni suurus on 16 000 000 – 36 000 000 paari. Eestis on suitsupääsukese arvukus 150 000 – 200 000 haudepaari.

TOITUMINE:

- Pääsukesed on putuktoidulised linnud.
- DIEET: rohutirtsud, mesilased, herilased, kärbsed, sääsed ja teised lendavad putukad, moodustades 99% liigi toidusedelist. Kärbsed ja herilased on lemmikud.
- Enamus saagist korjatakse lennates ja toidavad poegi samuti pesa ääres lennates.
- Kohastunud saagi püüdmiseks õhus: pikk ja sale keha, hargnenud saba ja hea nägemine. Pikk ja hargnenud saba on hea linnu manööverdamiseks õhus, kui ta jälitab putukaid.

PESITSEMINE:

- Suitsupääsuke on sotsiaalselt monogaamne lind. Koos pesitsevate paaride lisa-kopuleerumine on väga tavaline, muutes liigi geneetiliselt polügaamseks. Pesitsev paar moodustub kevadel peale saabumist ja nii igal kevadel. Edukalt lähestikku pesitsevate paaride nõ kommuunid võivad püsida aastaid.
- Pääsukeste pesitsusperiood kestab maist augustini.
- Porist ja rohukõrtest pesa ehitatakse hoone seina külge. Loomade jõhvid koos sulgedega moodustavad pesa põhja. **MUNAD:** tavaliselt 4-5, valged pruunikate ja lillakate täppidega. **HAUDUMINE:** kestab 13-17 päeva. Külmade ilmadega on poegade toitmine raskendatud. Emane soojendab pesakonda.
- Mittepesitsevad täiskasvanud ühinevad sageli pesitsevate paaridega kogu haudeperioodiks. Sellised "aitajad" tavaliselt noori linde ei toida, kuid abistavad pesa ehitamisel, parandamisel ja haudumisel. Enamasti on tegemist isalindudega ja vahel õnnestub neil kopuleeruda ka pesa pereemaga.
- Vanemad hauduvad ja toidavad poegi. Emalinnud hoolitsevad oma järglaste eest enam kui isalinnud. Kogu pesitsusperioodil toidavad vanemad poegi kuni 400 korda päevas. Nad teevad kogutud putukatest pallikese, mida transpordivad poegadele pessa oma kõris.

RÄNNE:

- Euroopas pesitsevad suitsupääsukesed talvituvad Lõuna-Aafrikas. Rändavad suurtes parvedes.
- Tavaliselt lahkuvad nad septembris (lahkumisaeg sõltub ilmastiku tingimustest ja toidubaasi olemasolust), nende rändeteed läheb mööda Lääne-Prantsusmaad, üle Pürenee ja alla Ida-Hispaaniasse. Oktoobris ületavad nad Vahemere Gibraltari lähedal ja saavad Marokosse. Siis algab pikk lend üle Sahara kõrbe, mis jätkub Lõuna- Alžeerias, Nigeris, ja Chadis. Novembriks on nad ületanud ekvaatori ja jõudnud Kongosse. Paljud isendid valivad pikema rändeteed mööda Aafrika lääne rannikut, et vältida Sahara kõrbe, samas teised suunduvad idasse ja rändavad mööda Niiluse orgu. Lõuna-Aafrikasse jõuavad nad Jõulude ajal.
- Nad rändavad päeval ja leiavad toitu rändel. Seetõttu ei raiska nad enne rännet aega ja energiat enda nuumamisele. Üksnes enne suurte alade ületamist (Sahara kõrb) akumulatsioonid nad energiat, et mitte nälga surra.
- Erinevalt teistest värvulistest rändavad suitsupääsukesed peaaegu maapinna kohal ja riivates veepinda, samas kui teised liigid rändavad tuhandete meetrite kõrgusel.
- Pääsukeste rändeteed on vanad ja suhteliselt muutumatud juba tuhandeid aastaid, viimasest jääajast peale. Globaalne soojenemine ja kohalik keskkonna seisund küll mõjutab juba rände asumise aega, kuid muutused võtavad siiski aega.
- Euroopasse jõuavad nad märtsi alguses, Eestisse aprillis, pärast ligikaudu 10 000 km pikkust lendu.